

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Hegyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és künep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Árnyékosítók kárártok visszatérnek vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Készül a kompromisszum.

Tegnap irtuk, hogy Lukács miniszterelnöknek vasárnap az országos nemzeti munkapártban tartott beköszöntő beszéde várakozás ellenére oly harcias volt, hogy a Justh-párt nyomban készülődni kezdett az új kormány ellen való harc megindítására.

De ezzel együtt megirtuk azt is, hogy Lukácsban van anyai fortély, hogy idejekorán leszereli ezt a harci mozgalmat.

Már készül is a leszerelés egy parlamenti indítvány kapcsán.

Bakonyi Samu, a Justh-párt alelnöke ugyanis tegnap a Ház elé terjesztette a béke határozati javaslatát. A javaslat arról szól, hogy a kormány az egységes magyar állam nemzeti jellegének biztosítása céljából terjessze elő minél előbb az általános, egyenlő és titkos választójogról szóló törvényjavaslatot.

Azt beszélük, hogy sem a kormányelnök, sem a munkapárt a határozati javaslat elfogadásától nem idegenkednek.

A Lukács beszéde nyomán támadt izgalmak is csendesedtek. A békeszerzők hozták a hirt, hogy Tisza már a választójog kérdésében is hajlandó messzemenő koncesszióra a békéért s tegnap a pártkörben szájról-szájra adták Tisza nyilatkozatát, hogy a párt taktikáját a miniszterelnök állapítja meg és a párt kötele-sége, hogy a miniszterelnök utasításaihoz illeszkedjék. Ő maga is annak rendeli alá magát s ha neki azt parancsolják, hogy testvéri csókra készüljön a Justh-párttal, úgy már most csucsorítja a száját. A nyilatkozat tartós derűtséget szerzett s véget vetett a harcias hangulatnak.

Válságos politikai időkben könnyen teremnek az ilyen fajtájú kombinációk, — de hogy mennyi alappal bírnak, azt nehéz megítélni.

Azt elhisszük, hogy akár a Bakonyiféle, akár valamely más hasonló természetű (ott van a képviselőház asztalán három hét óta Zichy Aladár gróf indítványa is) javaslat alapján megkötötte a kompromisszumot, mert hisz mindenki óhajtozik a béke után. Azt azonban alig tudjuk elhinni, hogy ezzel aztán a nagy reform is nyélbe legyen ütve.

Mert mikor a választójogi reformnak a részleteire kerül a sor, akkor fog kiélesedni a kérdés.

Bár — mint ismétlem, utaltunk már rá — a mai parlamentben könnyebb lesz megoldani ezt a kérdést, mint később bármikor. Mert itt csak magyar pártok állanak egymással szemben.

Ma ugyan mire jelentkezett az egyik nemzeti képviselő, egyforma választójogi jogot követelve a nemzetiségek számára is, — de Mihályiék ma a parlamentben annyian sincsenek, hogy pártot képezhetnének.

A nagybácsi megtartotta szavát . . . . Az ígért nászajándék pontosan megérkezett . . . .

Hogyan szerzett tudomást unokahuga menyegzőjéről és kitől tudta meg pontos címét, az mindenki előtt mélyeséges, megfajthetetlen titok maradt . . . . A miliomosoknak oly sok eszköz áll rendelkezésükre, ha kutatásokat akarnak eszközölni . . . . Bizonyos azonban, hogy a nagybácsi kitűnően végezte dolgát, mikor Jaqueline barátónak mutogatta a hatvanöt darab gyöngyből álló nyakéket, büszkén elkérkedett:

— Megbecsültetem az ékszerésznél, aki azt mondta, hogy testvérek közt is megér kilencvenezer frankot.

Ez pedig nem csekélység! Jean, a férj pedig magában úgy okoskodott, hogy a nagybácsi okosabban tette volna, ha a gyöngysor helyett az árát küldte volna el készpénzben.

Abból vehettek volna egy kis birtokot, melyen adósságmentesen gazdálkodhattak volna, míg most reggeltől estig az üzletben kell találni, ahová a szerencse minden igyekezete mellett sem akart bevonulni.

De Jaqueline olyan boldog volt a gyöngysor birtokában, mely szerény háztartását bevonta a gazdagság látszatával, női hiúsága olyan kielégítést nyert a becses ékszerben, hogy a féje is résztvett ártatlan örömeiben . . . .

Néha azonban, mikor az adósságok nem fizették pontosan tartozásukat és emiatt az üzletben látható zavarok állottak be, Jean vonakodva

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 7.

Elnök Návay Lajos.

Az elnök jelenti, hogy előterjeszteni valója nincs.

Ezután áttért a Ház a miniszterelnöknek a kormány bemutatkozása alkalmával mondott beszéde feletti vitára.

Mihályi Tivadar a nemzeti párt nevében fejt ki álláspontját a kormány programjával szemben. Szóvá teszi a közigazgatás hibáit. A kormánynak kötelessége gondoskodni nemcsak a városokról, hanem a falvakról is. Sürgeti a választójog megalkotását. Tiltakozik az ellen, hogy a választójog megalkotásánál a nemzetiségek rovására biztosítsák a magyarság politikai felsőbbbségét. Szóvá teszi a görög keleti egyház létesítését, amelyet a románok, tehát a görög katolikus egyház szempontjából sérelmesnek tart. (Ellentmondás a Ház minden oldalán. Felkiáltások: Helyesen vélekedett a kormány.) A nemzeti párt nevében tiltakozik a horvátországi kivételes állapotok miatt s annak mielőbbi megszüntetését kéri. (Helyeslés a nemzetiségeknél.)

Szabó István (nagyatádi) retlektál Mihályi kijelentésére s kijelenti, hogy örül annak, ha a magyar nemzeti állam egységének főtartását ők is komolyan akarják. Csak hogy ezt őszintén is kell akarni. A véderőt abban a formájában, ahogy a kormány azt megalkotni akarja, gyatrának tartja amelynek a megszavazását meg fogja akadályozni. (Helyeslés a baloldalon.) Konstatálja, hogy a Justh párt választójogi törekvése a legnormálisabb s azt hiszi, ezen az alapon meglehetősen találni a pártok közötti egyetértést. Ez a választójogi tervezet bizto-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A gyöngysor.

Mikor Jaqueline férjhez ment, anyai ágon való nagybátyjától, a dúsgazdag chicagói ser-téskereskedőtől, aki már harminc év óta tartózkodott Amerikában, anélkül, hogy életjelt adott volna magáról, egy gyönyörű, értékes ajándékot kapott. Mikor Jaqueline édes anyja még egészen fiatal volt és a nagybácsi Amerikába kivándorolt, bucsuzáskor így szólt kis rokonához:

— Hallod-e kicsikém, ha valamikor leányod lesz, nászajándékkul olyan gyöngysort küldök neki, aminővel még egy hercegnő sem dicsekedhetik!

Mikor a csinos, szőke Jaqueline husz éves lett, megismerkedett egy fiatalemberrel, aki hangosabb dobogásra készítette szívét és erősebben meglúgtette véréit. Társadalmi állása nem volt éppen fényes, mert üzlete a divat szeszélyétől függött. Jean Sorlin-nek virág- és disztollkereskedése volt és oldala mellett gondterhes élet és takarékos gazdálkodás várakozott a nőre.

Ez azonban nem gátolta Jaquelinét szerelmében . . . . Szíve tele volt madarak ujjongó boldogságával, mikor a tavasz első sugarainak melegében megfürösztötte lelkét . . . . Szerelménél nagyobb, magasztosabbat, szebbet nem ismert a világon . . . .

azt ajánlotta, hogy tegyék néhány napra zálogba az értékes ékszer; Jaqueline ez ellen élénken tiltakozott:

— Soha! Erre csak a legvégső szükségben tudnám magamat elhatározni . . . ezt szentül megfogadtam!

— Mire való ez a makacsság?

— Mert a nagybácsi egy szép napon, előzetes bírádás nélkül is itt teremhetne nálunk és mit szólana, ha nem látná nyakamon az emlékül küldött drága gyöngysort? Képes lenne bennünket mindenből kitagadni, mert éppen olyan önteljű, mint gazdag, én pedig nem akarok lemondani az örökségről!

Jean megszégyenülten horgasztotta le a fejét:

— Igazad van, édesem, a fogadást meg kell tartani! Dolgozzunk hát küzködünk tovább a szép jövő reményében minden zugoldás nélkül!

És újra kiderült a fiatal házaspár heborult ege, miközben ezer tervet szöttek, hogy mi mindent kezdenek majd az amerikai nagybácsi-tól öröklendő ömérdék pénzzel.

Egy napon, mikor Jean a gyöngysort a szekrénybe akarta zárni és gépi s n ujjai közt forgatva bosszusan elgondolkozott, hogy a drága ékszer milyen holt tökélet képvisel, a nyakék kicsuszott kezeiből és a földre esett.

Jean lehajolt utána . . . . elsápadt . . . . megingott . . . . Két gyöngyszem eltört, mikor az ékszer ügyetlenül a földre leejtette . . . .

sítja a magyarság szupremációját, viszont a liberális és demokratikus követelményeknek is teljesen megfelel. (Helyeslés a baloldalon.)

Amennyire elítéli a legszélsőbb szempontokat a választói jog megalkotása szempontjából, épp úgy elítéli a szélső konzervativizmust is. Eppen ebből a szempontból tartja kielégítőnek a Justh-párt választójogi tervezetét. Azt tartja, hogy pártok letűnhetnek, ez sohasem baj, de a nemzet jogait megcsorbítani sohasem szabad. (Helyeslés.) Figyelmetelteti a kormányt és többséget, hogy csak úgy lehet a nemzet ügyét igazán szolgálja, ha a pártokkal jobban mondva az ellenzékkel a becsületes és igazságos békét igyekeznek megkötni. (Helyeslés a baloldalon. A szónokot sokan üdvözlöik.)

5 perc szünet.

Návay Lajos elnök az ülést újból megnyitja.

Tejacsevics Tivadar gróf felolvassa horvát, majd magyar nyelven a horvát unio-nisták deklarációját.

Pejacsevics Tivadar gróf abban a reményben, hogy a közös kormány beváltja ígéreteit, mi horvátok is teljesítjük hazafias kötelességünket és a normális állapotot fogadjuk el.

Popovics Sándor nem tartja realisnak a mai állapotot Horvátországban és elmondja a királyi biztos ténykedését. A kormány iránt bizalmatlanságáról ad ezután kifejezést.

Lovászy Márton beszélt ezután a kormány ellen.

Lovászy Márton azt fejtegeti, hogy a Justh párt reménykedéssel tekintett Lukács tervei elé. Az új miniszterelnök választójogi terve azonban nem alkalmas arra, hogy a békét megteremtse.

Az ülés Lovászy Márton beszédével ért véget.

A költségvetési év új szímitása. Politikai körökben beszélnek, hogy **Lukács** László azért kért a delegációtól hathónapos indennitást, mert vissza akarja állítani a régi költségvetési évet. 1868-ig ugyanis a költségvetési év az esztendőnek november havában kezdődött. Agrár országban a termés utáni időszak az tulajdonképpen, amely a kincstár kasszáját duzzasztja, míg a pénzügyi év többi negyedei a

Hogyan történhetett ez? A valódi gyöngyök nem ilyen törekenyek . . . Jean jól tudta ezt.

Egy negyedóra múlva már megtört szívvel, keserű csalódással érkezett haza az ékszerész-től, a hol megtudta, hogy valamennyi gyöngy — hamis.

Nem állította e Jaqueline, hogy egy ékszerész a gyöngysort kilencven ezer frankra becsülte?

Mikor Jaqueline rövid idő múltán sétájából hazatért és férjét az ékszerrel kezében mély elgondolkozásban találta, hirtelen megértette a helyzetet. Jean mindent tudott . . . De Jaqueline a férje heves szemrehányásaira nem sűtötte le szemét, nem hajtotta meg fejét és mikor Jean megtört hangon kérdezte:

— Miért tetted ezt velem? Miért hasudtál? — Jaquelin gyöngéden az válaszolta:

Miért? Mert tudtam, hogy életünknek lesznek még nehéz pillanatai is . . . mert meg akartalak menteni a jövőtől való félelemtől, mely gyakran a legszorgalmasabbakat, a legbátrabbakat is a föld poráig sújtja . . . mert azt akartam, hogy sohase kérdezd: mi történik majd betegség vagy halál esetén nőddel és gyermekeddel és végül, mert meg akartam gondjaidat könnyebbíteni azzal a tudattal, hogy a gyöngysorban olyan kincset bírnak, mely a végső nyomortól megmenthet bennünket! Miután nagybátyám megfélekedett ígéretéről és hogy én megleplek a legértékesebb kincs-csel: a lélek nyugalmával . . .

kiadások tételét terheli leginkább. Híre jár, hogy az erre vonatkozó törvénytervezetet nem-sokára benyújtja Teleszky pénzügyminiszter.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

Holnap, csütörtökön délután tartja Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága májusi havi közgyűlését.

Előre látható, hogy mindjárt a közgyűlés elején harc lesz, még pedig a politika hozza forrongásba a kedélyeket.

Az új kormányelnök leiratát a kormány kinevezéséről, azzal a javaslattal terjeszti be a városi tanács, hogy feliratban üdvözlöje Nagyváradi város Lukács miniszterelnököt és az új kormányt. Az ellenzék bizonyára tiltakozni fog ez ellen, de azért biztosra vehető, hogy a többség bizalmat szavaz a kormánynak s Nagyváradi üdvözölni fogja a Lukács kabinetet.

Tárgyalásra kerül a miniszter által felállítani szándékolt ipari szakiskolák kérdése s itt is bizonyára lesznek felszólalások, tekintettel a miniszter által kívánt óriási hozzájárulásra.

A polgári iskolák fejlesztésének kérdése szintén alkalmas a bővebb eszmecsere.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága csütörtöki közgyűlésén a következő ügyek kerülnek tárgyalás alá:

1. A polgármester havi jelentése. 2. Miniszterelnök leirata a kormány kinevezéséről. 3. Miniszteri leirat a Páris-patak szabályozásához, a kisajátítási jog engedélyezéséről. 4. Az ipari szakiskola felállítása. 5. A rendőri ügyeleti és engedélyezési díjakról alkotott szabályrendelet. 6. Az esküdtek alaplasjtroma összeállított bizottságba két tag kiküldése. 7. A közs. polgári fiú és leányiskolák fejlesztése. 8. A városi tisztviselőknek a ker. munkásbiztosító pénztárnál viselt állásukról való eltöltése. 9. Az átdolgozott lakbérleti szabályrendelet. 10. A Szent László téren új villamosvasuti vágányok elhelyezése. 11. A villamosmű műhelyére megtartott újabb árlejtés eredménye. 12. A Szta-oveszky gyermekkorház 1911. évi zárszámadása.

a jövőre nap, a másnap bizonyosságával! Erte-d-e most már, miért nem akartam soha a gyöngysortól megválni? Az volt házi tűzhe-lyünk oltalmazója, nyugalmunk, boldogságunk és szerelmünk őrső anyala? . . .

Jean megszeppenülten hallgatta felesége őszinte szavait, aztán mély megbánással mondta:

— Mennyivel jobb vagy te, mint én! — Aztán az eltörtött gyöngyszemekre mutatva folytatta:

— És mégis én romboltam szét boldog-ságunk alapját!

Jaqueline gyöngéden Jeanhoz lépett és lecsókoltá szeméről az odátódult könnycsep-pek:

— Nem Jean! Az a két törött gyöngy most sokkal értékesebb nekem, mint a többi! . . .

Azóta évek múltak . . . A fáradhatatlan szorgalomhoz a szerencse is hozzásegődött és Jean Sorlin ma már a legtegyesebb üzlet tulajdonosa és megvalósíthatja régi szép ter-veit . . .

Mikor barátai és ismerősei kérdezik, hogy mily módon jutott a nagy vagyonhoz, jeleat-ősegteljesen hunyorit szemével a feleségére és azt válaszolja:

— Feleségem nagybátyja, a gazdag ame-rikai sertéskereskedő értékes gyöngysort kül-dött nászajándékkul és ez képezte mostani elé-gedeit boldogságunk alapját.

Ennél többet azonban sohase mondott . . .

Guy de Téramond.

13. Erdélyi Miklós szinigazgató szerződésének megváltoztatása. 14. Két községi iskolai tanítónak a drezdener nemzetközi rajzkiállításra leendő kiküldetése. 15. H. Fekete Péter közs. polgári iskolai tanító kérelme. 16. A nagyváradi neológ izr. hitközség kérelme. 17. Rimánóczy Béla építkezési engedélye. 18. Goldberger Lajossal megkötött szerződés. 19. A neológ izr. hitközséggel megkötött szerződés. 20. A széna raktár bérletére vonatkozólag Perlesz Józseffel megkötött szerződés. 21. Honvédlaktanya kibővítéséhez szükséges terület átengedése. 22. Dr. Illés István. 23. Major Mária. 24. Ulfirth József kártalanítása. 25. Fodor Gábor. 26. Haverland Ferenc és neje, 27. Kmetz Sándor, 28. Weinberger Lajos. 29. Darvas Imre, 30. öz. Kepes Lipótné, 31. Lichtman Mór és neje köztérvteli ügye. 32. Bajduk Lőrincné köztérvteli ügye. 33. Farkas József kártalanítási, 34. Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság kártalanítási ügye. 35. Dr. Szegedy Lajos és neje kártalanítása. 36. Jelinek Géza tb. főszámvéve fegyelmi ügye. 37—38. Fizetés előleg iránti kérvény. 39—40. Szabadságidő engedélyezése iránti kérelmek.

UJDONSÁGOK.

Papp Miklós jubileuma.

Papp Miklós miniszteri tanácsos nagyváradi pénzügyigazgató ma tölti be állami szolgálatainak 40 ik évét. Papp Miklós pénzügyigazgatót Nagyváradon mindenki ismeri. Mintegy két évtizede működik Nagyváradon, mint a pénzügyigazgatóság vezetője. Papp Miklós hivatali főnök szigorú, de mint magán ember a rendkívül rokonszenves és meggyerő modoru egyéniség.

A jubiláló pénzügyigazgatót a tisztviselők fényes ünneplésben akarták részesíteni, de Papp Miklós szerénysége ezt nem engedte s néhány nappal ezelőtt bizalmas baráti körben kijelentette, hogy nem kíván semmi nyilvános ünneplést. Így a tervezett nyilvános ünneplés és bankett egyelőre Papp Miklós kifejezett óhajára elmarad.

A pénzügyi fogalmazói és segédhivatali személyzet, a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéveőség, a kerületi adóhivatalok kiküldött képviselői, a dohány és vámhivatal, a pénzügyőrség tisztviselői azonban ma reggel 9 órakor összegyűlnek a pénzügyigazgatóság tanács-termében s meleg ünneplésben fogják részesíteni a jubiláló pénzügyigazgatót. Beavatott helyről nyert értesülésünk szerint Papp Miklós miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató 40 évi kiváló működéséért és a közügyek terén szerzett érdemeiért *királyi kitüntetésben* fog részesülni.

* **A Katholikus Népszövetség** nagyváradi szervezete minden lelkeséges rágalmak ellenére meg fog alakulni vasárnap. Van itt Nagyváradon újabban egy kétkrájcsáros lap, mely azzal igyekszik némi csöndes délutáni szenzációkat fogni, hogy állandóan izgat a Népszövetség ellen. Nem tudjuk, miért félnek bizonyos körök annyira a Népszövetségtől: de ez a sürgős és előlegezett aggodalmaskodás is annak a tanúsága, hogy a Népszövetség *erő*, a mellyel ezentul Nagyváradon számolni kell. Nem támadó erő ez, mert alapja a keresztény szeretet és a keresztény összetartás. De ez az erő fog tudni érvényesülni ott, ahol a kereszténységet eddig oly vakmerő gyűlölettel támadták. A Népszövetség alakuló gyűlése vasárnap délután lesz; este a Karger-vendéglőben társas vacsora. A meghívókat a napok-

ban szétküldik; vascsrajegyek 2 korona 50 filléért válthatók a népszövetség pénztárnokánál, Zöldy Bertalannál Körös u. 6. sz. a.

* **Családi esemény a leendő trónörökösönél.** Mint híre jár, Zita herecegnő, Károly Ferenc József főherceg felesége örvendetes családi eseménynek néz elébe.

* **Siket Traján hivatalában.** Mint örömmel értesülünk Siket Traján posta- és távirtdaigazgató betegségéből teljesen felgyógyult és már ét is vette hivatalát. A kiváló igazgató Vámospercsői hazajövet Kolozsvárra utazott és ott egyetemi tanárokkal vizsgáltatta meg magát. A tanárok a legkedvezőbben nyilatkoztak az igazgató állapotáról. Még néhány napig orvosi kezelés alatt lesz az igazgató, azonban ez nem akadályozza őt hivatala teljesítésében.

* **A járási számvevői állások reformja.** Mozgalom indult meg Magyarországon vármegyékben azért, hogy a járási számvevői állások hagyassanak meg. Ugyanis az állásokat be akarják szüntetni, mert nem teljesen felel meg a célnak, amely miatt szervezve lett. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegye törvényhatósága feliratot intézett a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a járási számvevői állásokat ne szüntessék be, mert ezzel a főszolgabírók munkája neheztetné meg s hogy a régi vármegyei számvevőséget is állítsák vissza. A határozatot megküldték Biharvármegyének is, hogy hasonló szellemű felirattal támogassa azt.

* **Postahivatal Csillagvárosban.** Nagyváradi városának egyik külső részén a Csillagvárosban lakóknak eddig a nagypiacra kellett menniük, ha postára akartak valamit feladni. A posta és távirtdaigazgatóság most segített e bajon. Ugyanis e hó 11-én egy új postahivatal nyílik meg a Gilányi-utca 12. számú háznál, amely Csillagvárost és részben Váralját is elfogja látni a postai szolgáltatásokkal. Az új postahivatalnak Nagyváradi 6 sz. a neve.

* **Az ipartestület elnökjelöltjei.** Tegnap este fél 8 órára Gerő Armin főkapitány értekezletre hívta össze az ipartestületi tagokat az elnökválasztás előkészítése tárgyában. A főkapitánynak az volt az intenciója, hogy az ipartestületi tagok egy jelölt személyében állapodjanak meg. Mivel azonban többen voltak akik Ceglédy Jeremiást és Cser Jánost kívánták jelölni, a testület úgy határozott, hogy nyílt kérdésnek hagyja az elnökválasztást és szavazat útján töltik be az elnöki széket. A tegnapi esti határozat folytán megkezdődik a korteskedés mind a két jelölt mellett s majd szavazattöbbséggel fogják eldönteni, hogy kit ültetnek az elnöki székbe.

* **Segédjegyző választás.** Sárretudvari községben a lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra megtörtént a választás. A nép az eddigi helyettest, Ballancz Józsefet választotta meg egyhangulag.

* **Betétkönyvek elfogadása óvadékkul.** A januári közgyűlésen Nagyváradi városa elhatározta, hogy a helybeli pézszintézetek betétkönyveit óvadék gyanánt a város elfogadja. A belügyminiszter most értesíti a várost, hogy a közgyűlésen határozata nem igényel miniszteri jóváhagyást, mivel a közszállítási szabály-

zat intézkedik, hogy a közpénzek elhelyezésére kijelölt pézszintézetek betétkönyvei 10,000 koronáig bánatpénzül elfogadhatók.

* **A hadsereg köréből.** A hivatalos lap újabb a következő kinevezéseket közli: *Kuhn* Eligius hadnagy-élelmező tiszt főhadnagy-élelmező tiszté; — báró *Tranthenberg* Inre zászlós a 7. huszár ezrednél hadnaggyá; — dr *Biró* Henrik és *Sternschuss-Haas* János ezredorvosok a 101. gyalogezredben törzsorvosokká; — *Nerhafi* Kristóf főhadnagy-számvivő a 7. huszárezredben százados-számvivővé; — *Fakovits* Izidor számvivő tiszthelyettes hadnagy számvivővé a 101. gyalogezredben; — *Landner* Albin tartalékos I. osztályú számvivő altiszt a 101. gyalogezredben tartalékos hadnagy-számvivővé nevezettek ki.

* **Tűzvizsgálat a béli üvegyárban.** A béli üvegyárban pusztított tűz dolgában most fejezték be a vizsgálatot. A vizsgálat során nem lehetett megállapítani biztosan, hogy mitől keletkezett a tű. A legnagyobb valószínűség szerint valamelyik kazánból szikra pattant ki s ez gyújtotta fel a raktárt, melyről átlépett a tű az új kemencére is. A tű következtében a gyárban a tábla üvegek gyártása egyelőre szünetelni fog. A fuvott üvegek készítését most kezdték meg egy ideiglenes sátorban. A vizsgálat során 85000 korona kárt állapítottak meg, amit a biztosító társaság meg fog téríteni.

* **Ongyilkos gabásmester.** Szegedi János 50 éves gabásmester hétfőn este 10 óra körül timár-utcai lakásának fűskamrájába felakasztotta magát. Dr. Barna Armin t. orvos, ki az értesítés után nyomban megjelent a helyszínen, már csak a beállott halált konstatálhatta. Szegedi János már napok óta ivott, az öngyilkosságot is teljesen ittas állapotban követte el.

* **Baleset munka közben.** Tegnap délután Kiss Lajos 35 éves vasuti munkás a Városi Vasút nagypiaci raktára előtt egy gerendákkal megrakott vasuti kocsirol rakodás közben leesett. Fején és bal karján súlyos sérüléseket szenvedett. A kivont mentők beállították a Biharvármegyei Közkórházba.

* **Erdőségés a béli határban.** Tegnap alkonyat táján hatalmas füst felhő emelkedett a béli erdők felett. A község szomszédságában lévő püspökségi erdő kigyulladt s a tűz rohamosan terjedt. A tűzhöz kirendelték Béli lakosságát, mely rendkívüli fárasztó munka árán lokalizálta a tüzet. Az erdőből mindössze egy hold égett le. A tűz gondatlanságból keletkezett.

* **12 új havidíjas állás a városnál.** A városi napidíjasok előmenetelét akként vélte némileg elősegíteni Nagyváradi város törvényhatósága, hogy 12 új havi díjasi állást rendszerezett. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát jóváhagyta. A havidíjas állásokat a polgármester tölti be.

* **Élet a fürdőben.** Eljött, a május, élénk az élet a fürdőbe is. Már nyitva vannak a szállodák és várják az érkező vendégeket. A külön vonatok is megindultak, május elsején így sokkal megközelíthetőbbé tették a két fürdőt. A fák lombosak, az erdő füve zöld s tarkítja a sok májusi gyöngyvirág. Május 15-én megérkezik a zene is és vigjátékaival fogja az üdülő és kiránduló községet szórakoztatni.

* **Ismeretlen orvtámadó.** Tegnap reggel 6 óra tájban *Seres* Lajos villanyszerelőt a most épülő csendőriskola közelében ismeretlen tettes megtámadta s botjával többször fejbe vágta. Serest a mentők szállították be a Biharvármegyei közkórházba. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Vadorzók meglőtték az erdészt.** *Gerstbrein* Károly, a gróf Zichy Rafael cigányfalvai uradalmának erdésze hétfőn délután fél 7 óra tájban, a mint Szidler Márton uradalmi csöszszel az erdőben járkált egy bokor mellett egy 40 év körüli oláh ember s egy 12 évesnek látszó fiút látott meghurcolva. Amint az oláh ember és a kis fiú az erdészt megpillantották, futásnak eredtek. Az erdész rájuk kiáltott »megállj!«, mire a menekülő vadász visszafordult és az erdészre lőtt. A szét-szórt lövedékek az erdészt bal szemén, jobb vállán, mindkét kezén súlyosan megsebezték. Sebeivel beszállították az isz. közkórházba. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség nyomban megkereste az élesdi csendőrsőt a nyomozás megejtése végett. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek.

* **Veszettség.** Ismét veszettség volt Nagyszalontán, de ezuttal szerencsésebb kimenetelű volt, mint a multkoriban. Ezuttal nem mar meg sem gimnásiumi igazgatót, sem rendőrt, csupán néhány a piacra lézengő, kóbor ebet. A veszett állatot sikerült kiirtani, még mielőtt emberben kárt tehetett volna. A vaskóhi járásban *Gyegyeseny* községben kitört egy eben a veszettség és még mielőtt megakadályozták volna három embert megmárt. A megmárt embereket felszállították a Pasteur intézetbe.

* **Utiszámla.** Egy fiatal gyakornokot küldött ki a hivatal valami kisebb községbe, hogy ott egy hivatalos ügyet elintézzon. Haza jövet a gyakornokot felszólította a főnöke, hogy adja be az utiszámláját. A gyakornok, aki életében még sohasem látott utiszámlát, a következőképen állította ki az okiratot:

Utiszámla.

Villamos az Európáig	—10 K
Az Európától hordár	—50 "
Vasuti jegy (egész jegy, mert 10 éves elmúltam)	2— "
Egy Új Idők	—30 "
Püspökibe viz	—10 "
Naranes	—24 "
Cigaretta	—60 "
Szalámi és császárzsemle	1— "
Ebéd	5— "
Ahova kiszámtam a cselédnek	2— "
Diszkrét eélokra	—40 "
Vissza vonat (mert mint fent)	2— "
Hordár az Európáig	—50 "
Villamos	—10 "
Napidij	6— "

2024 K

Természetesen jót mulattak a számlán és kellő értékére redukálták annak értékét. Legérdekesebb a dologban az, hogy amiért kiküldték a gyakornokot az egy 10 koronás ügy volt.

* **A kötélpálya halottja.** Rozsnyóról jelentik: A tiszolci kincstári vaskobó üzemvezetőségét drótkötélpálya köti össze a szék-

A legújabb tavaszi czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687

vashegyi bányák al. A napokban Tiszóicről több rákossebesi munkás ment a kötélpálya mentén s egyikük: Kaczián András — hogy gyorsabban érjen haza — felugrott az egyik csillébe. Közben a pálya megállott s Kaczián kiszállva, a drótkötélen haladt tovább. Pár perc múlva a pálya működni kezdett s Kaczián a mélységbe zuhant. Még élt, mikor kihúzták, de rövid kihalás után meghalt.

* **Halál munkaközben.** Rallák Mányás Derecske község téglagyárában volt alkalmazva. Tegnap reggel a szokottnál is jobb kedvvel fogott a munkához. Szorgalmasan dolgozott 10 óráig, amikor is megéhezett és evéshez fogott. Evés után ismét munkához fogott, de alig pár percig dolgozott, hirtelen erős hányás vett rajta erőt, majd összesett és meghalt. A hirtelen halál rémületbe ejtette a munkásokat, mert kolérának gondolták a halottat. De csakhamar megnyugodva dolgoztak tovább, amikor a derecskei járásorvos szívszélhűdést állapított meg a halál okául.

* **Holttest a répa-veremben.** Balmazújvároson Szabó Mihály répa-veremben borzalmas leletre bukkantak tegnap a csendőrök. Hónapok óta nyomoztak már Szabó egy családijének Szabó Istvánnak rejtélyes eltűnése ügyében, mert nyilvánvaló volt, hogy Szabó Istvánt megölték. Tegnap a csendőrök a répa-veremnél új földhányást vettek észre, ásatui kezdtek és nemsokára megtalálták a felosztott holttestet, amelynek fején a rendőrorvosi vizsgálat halálos ütések nyomait fedezte fel. Letartóztattak egy Gutti János nevű embert, a ki beismerte, hogy Szabó Mihály gazda István nevű fiával együtt ölték meg a szolgálégynt, aki elszerette közös imádottjukat. A két gyilkost bezáratották az ügyészség fogházába.

x **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

Trieszti kávépiac Nagyváradon Aszódi Kossuth-utca. **Vigyázat** mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszódi trieszti kávé és tea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a jogosabbak és legolcsóbbak. Motor üzemű pörkölés és darálás kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegeségei a legjobbak és legolcsóbbak. Fűzlet: Kossuth utca, fiók: Kert-utca.

SELYEM TRIKÓ, GUMI TRIKÓ ÉS HALCSONTNÉLKÜLI FÜZŐ
eredeti párisi szabadalmazott gyártmány, csak

Rosenzweig Rózánál

kapható. Szalárdi-utca 9.

A bérnyalásra megérkeztek a legizlésebb és legmegfelelőbb, de egyuttal a legolcsóbb arany ékszerek és órák
Szilágyi Géza és Társa
órák, ékszerész

Rákóczi-út 4. Helybeli és vidéki telefon 630.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Bál az udvarnál.
Csütörtök: d. u. Ifjúsági előadás: Sasliók, este: Cigánybáró,
Péntek: Babuska.
Szombat: Györgyike drága gyermek.
Vasárnap délután: Artatlan Zsuzsi, este: A cárnő.

Ifjúsági előadás. Holnap délután lesz a nagy érdeklődéssel várt ifjúsági előadás, amikor a Sasliók kerül színpadra. A diáksereg körében általános örömmel fogadta a hírt, hogy az igazgató Rostand remekét tűzte ki részükre és a jegyeket tömegesen vásárolják. J gyek még ma és holnap válthatók.

Cigánybáró. Holnap este Strauss örök-szép operettjét, a Cigánybárót elevenítik fel a színházban. A gyönyörű melódiák mindig népszerűek maradnak, a mulatságos mese szellemes estét szerez a közönségnek. A rep-ri, amely kitűnő szereposztásban megy, bizonyára szívesen veszi a színházbajáró publikum.

A vasárnapi bemutató. Különös ambícióval készítik elő a színházban a legközelebbi premiért, amely vasárnap este lesz. A cárnő, Biró Lajos és Lengyel Menyhért új drámája ez, amelyet budapesti bemutatója alkalmával osztatlan tetszés fogadott. A dráma címszerepében F. Károlyi Leona, a koloratur primadonna fog tehetségének új oldaláról érvényesülni. O játssa II. Katalin cárnőt, a dráma főalakját. Az érdekes alakítás iránt a közönség körében érthető kíváncsiság mutatkozik.

Igazságszolgáltatás.

Az Achim-pör vége.

A megsemmisített gyulai esküdtstéki tárgyalás után a budapesti esküdtbíróóság is fölmentette Zsilinszky Gábort és ifju Zsilinszky Endrét, mivel az esküdtek nem találták bűnösöknek őket abban, hogy Achim L. Andrást megölték. A fölmentő ítélet ellen dr. Sélley Barnabás főügyész helyettes, aki a tárgyaláson a közzéadást képviselte, csupán annyit tehetett, hogy a tárgyalás során bejelentett semmisségi panaszokat fentartotta.

A bűnügy aktái ilyenformán a Curiahoz kerültek fel végső elbírálásra. Mint most értesülünk, a Curia többször már nem jut szóhoz ebben az ügyben, mert a koronaügyészség saját hatáskörében visszavonta a főügyész helyettes semmisségi panaszait. Ezzel a fölmentő ítélet automatikusan jogerőssé lett.

A hatalmas csomóvá növekedett Zsilinszky-iratok most kerültek vissza a budapesti királyi büntető törvényszék elnökéhez, dr. Balogh György kuriai bíróhoz. Mivel a Kuria nem tárgyalta az ügyet, az iratok irattárba kerülnek és így a fölmentett Zsilinszky-fiúk előtt ki sem hirdetik a jogerőre emelkedett ítéletet. Ezzel az izgalmas bűnügy véget ért, több szó nem esik a parasztkirály véres haláláról.

§ **Ítélethirdetés a budai postarablók előtt.** A tabáni postarablókat, Pálinkás Jánost és Horváth Betyár Györgyöt a budapesti esküdtbíróóság tudvalevőleg elítélte rablás miatt

és pedig Pálinkást 10 évi, Horváthot 8 évi fegyházra. A Kuria elutasította a semmisségi panaszokat s így jogerőssé lett az ítélet, a melyet ma hirdetett ki dr. Mikovich Lajos tanácsa az elítéltek előtt.

IRODALOM.

Az Élet 18 iki száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: A magyar ugar. M. E. — Egy kép története. Gárdonyi Géza. — Levél (Költemény). Téglás Dezső. — Utazások a holdba. Arago. — Ma (Költemény). P. Pál Ödön. — Tavasz kiállítás. Margitai Ernő Válasz a levélre. (Költemény) Harsányi Lajos. — Roppant nagy szerelem (Regény.) Kanizsay Ferenc. — Az oláh gyermek. Arkosi Ferenci Kálmán. — A diszelnők. Balázs Ignác. — Almok temetése. Kiss Menyhért. — A szerelem tekiatete. San Lorenzoban. Hegynek fölfelé (Angol költemények.) Fordította Sik Endre. — Panu. (Regény). Aho-Kara. — J dermann. Hevesi Sándor. — Irodalom és művészet. — Mozgó képek. — Szerkesztői üzenetek.

TÁVIRATOK.

Hazai Samu Bécsben.

Budapest, május 7.

(Saj. tud.) Hazai Samu honvédelmi miniszter ma délben az altiszti kérdés ügyében Bécsbe utazott.

Hat hónapos provizórium.

Budapest, május 7.

(Saj. tud.) A kormány a képviselőháznak javaslatot tett a költségvetés 6 hónapos provizórium dolgában

Az új választójogi terv.

Budapest, május 7.

(Saj. tud.) Politikai körökben mindenki kíváncsi arra, hogy mi történik a kulisszák mögött. Meg van győződve róla mindenki, hogy Lukács minden időt felhasznál arra, hogy célja felé közeledjék. A pártvezérek abban a tudalban vannak, hogy a Justh-párt és Lukács között megtörtént a közeledés, sőt Lukács hajlandó Bakonyi Samunak tegnap felolvasott javaslatát elfogadni. Ezzel szemben a Magyar Hirlap azt közli, hogy Lukács a belügyminiszteriumban választójogi tervezetet készített, melyben a Justh-párttal való közeledés tetemesen előre haladt. E tervezetben Lukács kétféle kétszáz ezer polgárnak adna új választójogot.

Halálos villamos elgázolás.

Budapest, május 7.

(Saját tud.) Tegnap délután Orbán János 35 éves munkás a Rákóczi-ut és Erzsébet-körut sarkán felakart szállani a meglehetősen sebességgel menő villamosra. Ugrás közben lába megakadt a villamos kocsis felszálló lépcsőjében, minek következtében leesett. Orbán visszazuhant és a pótkocsi kerekei alá került, amely mintegy husz méter távolságon magával vonszolta. A baleset híreire nagy néptömeg gyűlt egybe, amely megakart lincselni a

kocsivezetőt. A kocsivezetőt csak az elősítő rendőrök tudták megmenteni a népdühétől. Orbánnak a jobb lábát teljesen levágta a villamos kereke. A mentők azonnal kivonultak s beakarták szállítani a Rókus kórházba, de amire beértek, Orbán meghalt.

Halálra gázolta a vonat.

Budapest, május 7.

Ma reggel Sumpf Pál negyvenhat éves postaaltiszt a keleti pályaudvaron teljesített szolgálatot. Munkája közben átfutott a rendező vágányokra. Láta ugyan, hogy vele szemközt jön az 1509. számú személyvonat, de azt hitte, hogy keresztül tud majd futni a vágányon. A vonat azonban elkapta a szerencsétlen embert, a ki ott a helyszínen meghalt.

Az olasz-török háború.

Köln, május 7.

A Köln Ztg. jelenti Berlinből: Azzal a félreismerhetlen tendenciával, hogy Németországot úgy tüntessék fel, mintha Olaszország irányában barátságatlan magatartást tanusítottak volna, azt az állítást terjesztették, hogy a Dardanellákat védő török erők tüzelését német tisztek irányították. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy a bombázás idején egyetlen német tiszt sem volt a török erőkben.

Konstantinápoly, május 7.

A hadügyminiszteriumból származó közlések szerint azokban a harcokban, amelyek e hó 4 én Rhodos szigetén lefolytak, török részben egy hadnagy és néhány katona megsebesült.

A »Daily Telegraph« jelenti, hogy báró Marchall az alábbi békejavaslatokat dolgozta ki:

Törökország átengedi Olaszországnak a tripoliszi partvidéknek azt a részét, melyet az olasz csapatok megszálltak.

Az ország belseje és két kikötő Törökországhé marad.

Konstantinápoly, május 7.

Az olaszok eddig Rhodosban két ezredet és tüzérséget szállítottak partra. Török csapatok hősiességgel küzdenek s szervezik a sziget belsejében való ellenállást. A veszteségeket még nem ismerik. Az olaszok elfogtak egy egészségügyi csapatot.

A meggyilkolt kanonok.

Millanó, május 7.

A meggyilkolt kanonok ügyéről ma a következőket jelentik. A kanonok óriási néptömeg között sétált amikor egy munkás állandóan kísérte. Mikor a munkás a kanonok háta mögé került, bal kézzel megragadta a kanonok fejét jobb kezével pedig hatalmas kést rántott elő és azzal több vágást tett. A vágások oly mélyek voltak, hogy a kanonok feje csaknem elvált a törzstől. A gyilkost elfogták.

Nittner főhadnagy repülése.

Gró, május 7.

Nittner főhadnagy ma reggel a borus és időnként esős idő ellenére megkísérelte, hogy Bécsbe röpüljön. Reggel 6 óra 12 perckor föl-

szállt, 1200 méter magasságra emelkedett és 7 órakor, miután Magyarország felé az ég borus volt, északi irányban repült, hogy a Semmeringen át Wiener-Neustadtba jusson. Reggel háromnegyed 8 órakor azonban Nittner újból grác fölé volt látható, majd a göstingi ligetben kikötött. Nittner főhadnagy közölte, hogy ködös idő miatt nem folytathatta utját és kénytelen volt visszatérni.

15 gyermek szerencsétlensége.

Prága, május 7.

Weselyben kis gyermekek a folyó hidjáról nézték, amint a halászhajók kivetették a hálójukat. Egyszerre bedőlt a hid és 15 gyermek a folyóba esett. Nagy ügygyel-bajjal kimentették a gyermekeket.

A „Titanic“ katasztrófája.

Halifax, május 7.

A »Minia« nevű kábelhajó orvosa kijelentette, hogy a »Titanic« 17 utasa, akiknek holtteste a »Mynia« fedélzetén volt, csak egyetlen egy fult a vízbe, míg a többiek a hideg következtében vesztették életüket. — Később Londonból érkezett távirat szerint, a mint az utolsó kimutatások bizonyítják, hogy a »Titanic« katasztrófájának 32 oszrák áldozata volt, többnyire dalnátok és krajnaiak; magyar egy-

Lezuhant aviatikus.

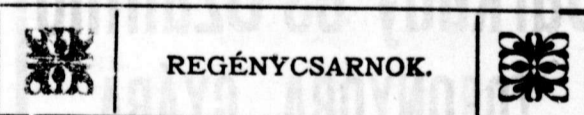
Berlin, május 7.

Pachmaier János aviatikus tegnap délelőtt a berlini aviatikai téren felszállt gépével. Mint egy 100 méter magassáig emelkedett fel, amikor gépje hirtelen elromlott s lezuhant. Pachmaier azonnal meghalt.

Nagy tűz Eszéken.

Eszék, május 7.

Ringer Béla nagykereskedő áruháza az éjjel teljesen leégett. A cég egyike a legnagyobb norinbergi és rövidáru kereskedéseknek. A kár fél millió korona, de ez megtérül a biztosítás révén. A nagy tűz miatt a táviró- és telefonforgalomban is zavar állott be.

HELÉN.

Írta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.

(Folytatás) 104

A szerető párt nem vette körül fényes nép-sereg, nem tűnt az ki másképen, mint szépsége és a kipróbált hűségem alapuló boldogsága által.

Még a nyoszolyó leányok is hiányoztak, mert Helén nem ismert saját sorsosai között fiatal leányokat; hanem Louise és Constance ott voltak férjeik mellett, mint megkatott tanui a szent ténykedésnek, mely végre egyesítette Helént jegyesével. A megilletődött pár boldogult szülőik áldó közelét vélte érezni.

Esküvés után egyszerű reggelire gyűlt össze a kis társaság az orvos lakosztályában. Ez volt az utolsó kis ünnep, melyet Louise eddigi lakásán tartott és ő est a legszebbnek nevezte; egy hónap múlva akart övével együtt Neuklosterbe vonulni.

Az orvos nagyon el volt foglalva; száz és

száz főösleges emlékeztetés és helyén nem levő figyelemnyilvánítás által nem egy mosolyt csalt nevének ajkaira és beszélt eleget a többi helyett is, kik Ostitzot kivéve, kissé hallgatók voltak.

Constance lágy és megilletődött hangulatban vala. Minden öröme mellett is érezte, hogy oly boldogság, melyet Helén élvez, nem létezik az ő számára; ellenben titokban megdögtatta magát, hogy ő is közreműködött e szerető pár tövistelen boldogságára. Múltán tulajdonította részben legalább, a meghalt Bruchland báróval tartott utolsó beszélgetésnek az öreg ur érzelmei megváltozását.

Férje az orvossal vetélkedett a vidámságban; valóban szívből vett részt Bruchland és Helén boldogságában és nagy bámulatára, ma nem utatkozott.

A szép, enyhe napra ép oly kelemes este következett. Ennek szelíd fényébe vezette Miksa az ő Helénjét új otthonába. Leirhatatlan elragadtatással mutatta neki a büszke várat, melynek urnője most már ő lesz, határt nem ismerő örömmel vezette be a szép szobákba, melyeket neki szánt és szeretetteljesen vizsgáló tekintettel nézett rá, vajjon meg van-e velők elégedve, tetszenek-e neki?

De Helén alig gondolt új helyzetének fényével boldogulásának nem mellékreszei, hanem annak egésze töltötte be lelkét és fiatal férjének oldalához simulva, örömmel mondá:

— Oh, most már valóban van házam, otthonom, melyhez elvitázhatlan joggal bírok; a te szerelmeden kívül, kedves Miksa! ez legnagobb boldogságom.

Ez szavak önkénytelenül elárulták Miksa előtt, mennyit szenvedett és nélkülözött Helén a tőle való elszakasztás által és azon teljes elhagyatottság, melyben oly sokáig élt, annyira fájt Miksának, hogy fájdalmas hangon mondá:

— Oh Helén! ezt már régen birhattad volna, ha csak azzén szíves kérdéseimre hallgatsz vala.

— Igen, kirhattam volna házat, de otthon nem, — válaszolt Helén; — mert akkor otthonomat a te saivadben elvesztettem volna.

Most ellenben igazán boldogok vagyunk, mert boldogságunkat kiérdemeltük; én engedelmisséggem . . . t: hűséged által.

A sokat szenvedett pár életében egész a jelen óráig teljesültek ama jókívánatok és remények, melyeket egybekelésük napján meghatott barátaik és saját szívök kifejeztek. Constance- és jószívű férje iránt, Louise és vig életpárja iránt mindketten a legbensőbb barátságot őrizték meg.

Ostitz asszony évenként egy nyári hónapot tölt Raudtenben. Dr Raudnak és nevének a várbau, — Helénnek és övéinek Neuklosterben való köicsönös látogatásait a legboldogított kötelességeknek tekintetnek.

Louise most gondoktól menten él; de titokban még mindig takarékoskodnia kell, hogy férjének hirtelen, előre nem látható kiadásait fődözni képes legyen.

Mert most nagyobb jövedelme lévén, mint az előtt, bár maga sem tudja, tulajdonképen mennyie van, azt hiszi, hogy nagyobb bőkezűségre van jogosítva és nagyobb jótékonyásra kötelezve.

Még mindig ártatlan, mint a gyermek s a világot a vig cimborá szempontjából tekinti; ezt soha sem bírja teljesen levetkőzni.

A nagy tájékpipát és az »alma mater«-t még mindig szájában hordja és csak nem régebben ijedt meg amiatt, hogy Károlyka »tökéletes philosóf«-nek nevezte anyját.

Teljességgel nem tudja, hol tanulhatta ezt az a fiu . . .

Különbösen hatalmas orvos és Neukloster egész vidékének áldása. Bruchland, valahányszor összejő Branddal, mindannyiszor ismétli Helénnek, hogy ez a gyermekies ember a legjobb mindazok közt, akiket sokáig hányatott életében ismerit.

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG.

Tudósítás a szőlők állapotáról. A bihardioszegi vincellér iskola igazgatóságának minden hónapban jelentést kell tennie az alispánnak a szőlőkben észlelt elemi csapásokról. Az iskola igazgatósága nem tud e kötelezettségnek pontosan eleget tenni, mert a Bihardioszegtől távolabb eső községekből nem kap értesítést erről. Az iskola igazgatósága ezért kéri az alispánt, hogy utasítsa azokat a községeket, amelyek határában szőlő van, hogy az elemi csapásokat távbeszélőn jelentse, mert csak így fog tudni eleget tenni kötelezettségének.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonaüzletén tegnap szíárd volt az irányzat. Készáru ötlet magasabb.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.88
Októberi buza	— — — —	11.38
Októberi rozs	— — — —	9.64
Októberi zab	— — — —	9.14
Májusi tengeri	— — — —	9.36
Juliusi tengeri	— — — —	9.23

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	840.—
Osztrák hitelrészvény	— —	645.25
Jelzálogbank	— —	474.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	545.—
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	779.—
Osztrák államvasut részvény	— —	740.25
Salgótarjáni község	— —	732.—

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Érdeklődő. (Szent János-utca) Azzal a bizonyos párbaj ügygel nem foglalkozhatunk a kívánt formában. Ha majd a feljelentések alapján megtartandó tárgyalásnak vége lesz, annak eredményét közölni fogjuk, melyben kellőleg igazolhatja magát. Különben is mi csak mint humoros esetet irtuk meg — nevek nélkül.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Hölgyek figyelmébe!**

Berlini szabászati akadémián nyert kiképzésem szerint készítek elsőrendű angol női kosztümöt, ifj. KOHN SAMUEL NÉL éveken át voltam alkalmazva, 30%-kal olcsóbban dolgozom, mint bármely más szabó; kitérő szabás, specialista alj és köpeny készítésében. Mindennemű modernizálást lelkiismeretesen és jutányosan elvállalok. Meghívásra hához jövök.

Blum József

női szabó.

Damjanich-utca 7.

Hirdetmény.

Az országgyűlési választóknak a nagyváradi választói kerületre nézve 1913. évre érvényes, ezen hivatalból összeállított ideiglenes névjegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. XV. t.-c. 146. illetve 151. §-a értelmében f. év május hó 5-től május hó 25-ig bezárólag a városháza közigazgatási kiadóhivatalában (l. e. 24. a.) közszemlére lesz kitéve.

Ezen ideiglenes névjegyzéket valamint a kihagyottak névjegyzékét a jelzett napokon reggel 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és ugyanott lemásolhatja.

Felhívtnak mindazok akik az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében az észrevételek beadására akar azért mert a választók névjegyzékébe fel nem vétettek, akár azért mert nevök, foglalkozásuk, életkoruk vagy lakásuk hibásan lett beírva, akár azért mert valaki jogosulatlanul lett felvéve, vagy kihagyva jogosítva vannak felszólalásaikat irásban a szükséges iratokkal felszerelve a központi választmányhoz címezve az 1899. évi XV. t.-c. 151. §-a értelmében folyó évi május hó 5-től 25-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni.

Ezen felszólalásokat nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti, azokat ugyanott lemásolhatja s azokra vonatkozólag neán teendő észrevételeit irásban minden beadványhoz külön, a szükséges iratokkal felszerelve az 1874. évi XXXIII. t.-c. 45. és 46. §-a a központi választmány elnökehez címezve folyó évi május 5-től május 25-ig az irodaigazgatónál benyújtatja.

Irodaigazgató utasítatik, hogy a beadandó felszólalásokat és az észrevételeket külön sorrendben iktassa be, s a záros határidő elteltével az iktató könyvvel együtt a központi választmányhoz azonnal terjesse be, vagy arról, hogy felszólalás nem adatott be a záros határidő elteltével jelentést tegyen.

Miről a város közönsége hirdetmény közzététele után, Kelepecz Dezső irodaigazgató pedig jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

Rimler Károly,
polgármester.

Sarkady és Szánthó**TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héttben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS. Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra Saját ház.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsvey-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

7111—912. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán a város részére szükséges kovács, kerégyártó és kövező munkálatok vállalatbaadása céljából 1912. évi május hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalati idő kezdődik 1912. június hó 1-én s tart 1915. évi december hó 31-ig.

Ajánlatok csak irásban alulírott kezébe 1912. évi május hó 18-ik napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Bánatpénzül ajánlattevők tartoznak a kovács munkálatokra 200, a kerégyártó munkálatokra 200, végül a kövezési munkálatokra 2000 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlathoz.

A fent jelzett összes munkálatokra vonatkozó általános és különfeltételek, valamint az egység árjegyzék a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kintenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési általános és külön feltételeket, továbbá az egységárjegyzéket ösméri azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

Több munkanemre tett együttes ajánlat esetén az ajánlat végén világosan kiteendő, hogy ajánlattevő ajánlatából bármelyik munkanem kivételét elvállalja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyarhonos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit minden ajánlattevőre feltétlenül kötelezők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett végleges döntés meg történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon válasszathasson, esetleg újabb árverést tarthasson.

Nagyvárad, 1912. április hó 30-án.

Komlóssy József,
tanácsnok, mint az árverési
küldöttség elnöke.

Irógép javító műhely! Goldstein Manó

Szacsvay-utca 33. szám.

Elvállalja bármily rendszerű író-
gépek, számoló- és számozó és
Copier-gépek szakszerű javítását,
írógépek jókarban tartását rend-
kívül előnyös árban. Raktáron
tart szalagokat, bármely rend-
szerű géphez, gummi hengere-
ket és Carbon-papirokat.

Telefon hívásra azonnal jövök!
Telefon: 11-45. Telefon: 11-45.

A Leszámitoló és Jelzálogbank rt.
épületében egy **5 szobás** Bémer-térre
néző lakás
azonnal kiadó.

Modern három szobás lakás szük-
séges mellékhelyiségekkel Aug. 1-re ki-
adó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénz-
tárnál.

Mindenkit érdekel!

Van szerencsém Nagyváros város és vidéke
t. közönségének tudomására hozni, hogy
**Nagyváradon, Olasz Bazár-épület-
ben (Színház mellett)** egy a mai kor
igényeinek teljesen megfelelő

vegytisztító és vasaló

üzletet nyitottam.

Elvállalok férfi, női ruhákat, kato-
nai egyenruhákat, szőnyeget, fűg-
gönyt, butorszövetet, napernyőt, kes-
tyűt, szőrmeárukat a legegyszerűbbtől a
legdiszesebb kivitelig, teljesen bontatlan tisztí-
tásáért a legmesszebbmenő jótállással jutá-
nyos díjazás mellett. Magamat nagybecsű
pártfogásukba ajánlva maradtam

Tisztelettel

STEINER M.
vegytisztító.

Jenny Jenő

órák és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

Bérmaszülők
figyelmébe

ajánlja nagy

óra- és ékszer-raktárát

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-
landók 5°-os kamatoztatásra, továbbá
folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb
feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-
mat mellett gazdálkodók, kereskedők és
iparosok részére és foglalkozik minden-
nemű bankszerű beszedésekkel (incassó)
olcsó díj mellett.

Előlegat nyújt értékpapirokra, termé-
nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös
törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-
sit hazakra és földbirtokokra

**Szalonna, plombozott
lóhere, luczerna, bük-
köny, len és kendermag,
árpa, zab kitűnő minő-
ségben kapható. Gabona
és termények vásárlása.**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
árusztály.

Teleky-utca 3-ik szám, banképület.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió
liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el
gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től**
május hó 1-ig. Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokró-
czozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bár-
milyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az
igazgatóság.

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsolt a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

VARJU FERENC

műbútor asztalos

DAMJANICS-UTCZA 30. SZ.

Készít minden néven nevezendő
modern butorokat stb. — Elvállal
javításokat jutányos árban.

Kátránypapír:

21	ki ós tekeres	K	2:20
29	"	"	3:50
35	"	"	4:00
40	"	"	5:50
55	"	"	7:00
34	elszigetelő	"	4:50

Kondor Dezső

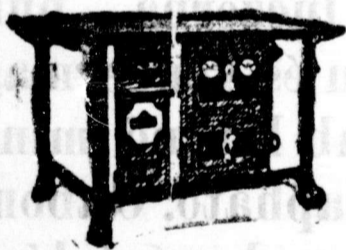
Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos lömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

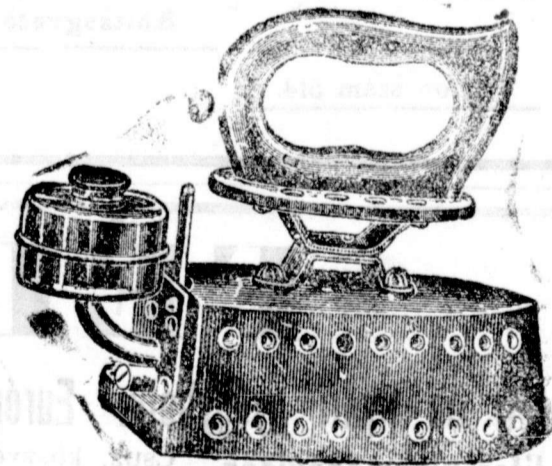
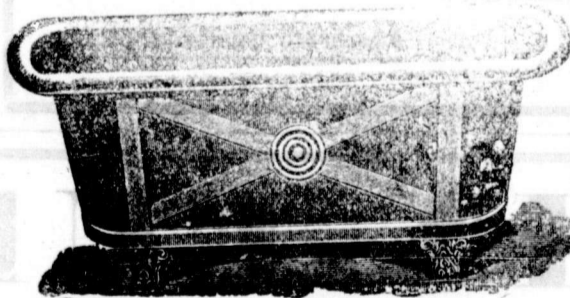
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Fürdőkádakból

legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

